

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Mands Minde 1788-1838. Foredrag over det sidste halve Aarhundredes Historie

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 141. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1838_599-txt-shoot-idm3552/facsimile.pdf (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

og Gascogne, hed efter den ny Inddeling Gironde-Eggen, og heraf kom Navnet Girondister, da Partiets bedste Talere var fra Bordeaux; men det var for Resten sammensat af Mænd fra alle Egne i det sydlige og vestlige Frankrig, altsaa fra alle Egne i det sydlige og vestlige Frankrig, altsaa fra, hvad der i gamle Dage var Burgunders, Goters, Britters og Normanners Sæde; og deres fælles Grundsætning var, at med Kongens Afsættelse og Republikkens Stiftelse skulde Revolutionen være endt, og alt gaa sin ordentlige, stille og rolige Gang; saa det gjaldt kun om gode Love, som alle naturligvis med Fornøjelse maatte underkaste sig. Da de imidlertid saa, at Pariser-Pobelen var let at rejse og slem at styre, fandt de det ganske rimeligt, enten at National-Forsamlingen maatte forlægges til en anden By, eller at Frankrig ligesom Nordamerika maatte udgjøre flere smaa Republikker, der hver havde sin egen indvortes Forfatning og kun mod udvortes Fjender gjorde ét.

Det sidste var især en Yndlingstanke hos Brissot fra Chartres, der gjaldt for en af Partiets Hovedmænd, fordi han var dets frugtbareste Skribent, havde været i England og Nordamerika og tænkt mere end de fleste over allehaande Statsforfatninger; men han var, ligesom alle Skrivere af Profession, kun lidet skikket enten til at rette sine Tanker efter det virkelige Liv eller til med Kraft og Held at gribe ind deri; og om Girondisterne aldrig for andet med rette kaldtes Brissotister, var de det dog for saa vidt, at de snakkede og skrev hel ivrig om, hvordan de vilde have al Ting indrettet, og hvor dejlig det saa vilde gaa; men spurgte slet ikke om, hvad der til Tid og Sted var muligt, og havde hverken Drift eller Klogskab til virkelig at arbejde paa Udførelsen. Dette gjælder selv om den mest praktiske Mand af Partiet, Kjøbmanden Roland, som en kort Tid havde været Kongen paa tvungen som Minister, men blev det nu for Alvor efter 10de August. Roland var nemlig omtrent det samme i National-

Konventets Dage, som Necker havde været i den første National-Forsamling; og ligesom Neckers Hus den Gang var Samlingspladsen for de liberale Aristokrater og Genier, saaledes var nu Rolands Hus det for Girondisterne, som man maa kalde de aristokratiske Liberale og revolutionære Genier; og ligesom hist Madame Necker og hendes Datter Staël-Holstein havde ogsaa politisk spillet en Hovedrolle, saaledes spillede nu Madame Roland sin og var egentlig Partiets Sjæl.

Girondisterne var altsaa ret egentlig det revolutionære Dame-Parti, som syntes almægtigt, saa længe det var enigt med de røde Huer og med Dantons Graabødre, men maatte komme til at føle deres Afmagt, saa snart der indtraadte en Skilsmisse; og den Skilsmisse maatte indtræde, saa snart den fælles Fjende i Tuillerierne forsvandt; thi om da end baade Danton, Robespierre og Marat vilde skaane Madame Roland og hendes Venner og lade dem nyde deres smaa Triumfer og søde Drømme, saa kunde de dog ikke; thi det hørte ogsaa til Girondisternes søde Drømme: at baade Jakobinere og Graabødre og Parisers-Pøbelen havde kun været Redskaber i deres Haand, Lejetropper, som de kunde afskedige, saa snart det grove Arbejde, hvortil man behøvede dem, var gjort, og Sejeren vunden; og det var Triumfen, de ventede: at det Frankrig, der havde gjenlydt af deres Pris som mageløse Talere og Skrivere, mens de sejerrig kæmpede mod Kongemagtens Skygge, dette Frankrig skulde, naar de kom til at staa for Styret, følge deres Ord som Orakelsprog.

Derfor paastod de, at vel var det Folket, det majestætiske Folk, der rejste sig den 10de Avgust, for at gjøre Ende paa alle Tuilleriets Planer og de udvandrede Forhaabninger, men det var slet ikke Folket, men kun en Haandfuld Oprørere og Uhyrer, der sammenrottede sig i Septemberdagene, for at foregribe Domstolene, slukke deres Blodterst og vanære Frihedens hertige Sag.

